

AENIGMATA LATINA MAIORES 2024/25. DÖNTŐ
MEGOLDÓKULCS

I. Tanácsok kezdő favágóknak

1. Latin szöveg fordítása

A szöveget – tekintettel az adott mondat nehézségi szintjére – 12 szakaszra bontva pontozzuk. Egy szakasz helyes fordításáért 3 pont jár, a teljes szövegre így **összesen 36 pont** adható. A *-gal jelölt szavak fordítását a feladatlapon lábjegyzetben megadtuk.

3 pont jár, ha a szakasz fordítása kifogástalan. Értelemszerűen az alábbi mintától eltérő, de tartalmilag és nyelvtanilag pontos fordításért is ugyanennyi pont jár.

2 pont jár, ha kisebb hiba van a fordításban (pl. pontatlan jelentést választott, kihagyott egy szót, egyes és többes számot összekevert), de a megfogalmazás illeszkedik a szövegkörnyezetbe és értelmes.

1 pont jár, ha hibás a fordítás, de van benne egy értékelhető elem. Pl.: felismerte a szerkezetet, de rosszul fordította; a mondatrészeket rosszul azonosította, de megfelelő szavakat használt.

0 pont jár, ha a szakaszt kihagyta, rosszul fordította, vagy magyartalanul, értelmetlenül fogalmazott.

Az egyes szakaszok mintafordítása:

1. *Materia a primo autumno caedenda est* – A fát / az alapanyagot ősz elejétől / kezdetétől kell (ki)vágni,
2. *antequam Favonius flare incipiat.* – mielőtt a Favonius / nyugati szél fújni kezd.
3. *Tum omnes arbores enim fecundae fiunt* – Ugyanis minden fa akkor válik termővé,
4. *et cunctae virtutem efferunt in frondem fructusque.* – és mindegyik az (élet)erejét a lombba és a termésekbe vezeti.
5. *Cum ergo inanes fuerint* – Amikor tehát majd lecsupaszodtak,
6. *vanae et imbecillae raritatibus fiunt.* – (akkor) a megritkultságuk miatt könnyűek és gyengék lesznek.
7. *Pars roboris, quae proxima est terrae* – A fának az a része, amely a földhöz legközelebb van,
8. *per radices umorem recipiens enodis efficitur.* – a gyökerein át nedvességet felvéve / mivel a gyökerein át nedvességet vesz fel, csomómentessé válik.
9. *Pars superior [...] dicitur fusterna* propter nodationis duritiam.* – A felsőbb részt [...], „bogos”-nak mondják a göcsörtös anyaga miatt.
10. *ramis in aëra per nodos eductis* – mivel az ágak a csomókon keresztül az égbe törtek
11. *Pars ima autem [...] comparatur ad intestina opera et vocatur sappinea.** – A belső részt pedig belső szerkezetű munkákhoz / finom asztalosmunkához készítik (elő), és puha résznek hívják.
12. *eiecto torulo* ex eadem arbore* – miután ugyanerről a fáról lehántották a vastag, külső részt / kérget

2. Grammatikai példák a szövegből

a) *terrae* – **1 pont**

b) *opera* – **1 pont**

c) *recipiens* – **1 pont**

- d) *superior* – **1 pont**
- e) *X* – **1 pont**
- f) *aëra* – **1 pont**
- g) *materia, duritia* – **2 pont**

3. Átfogalmazott szerkezetek

- a) *Arborem caedere oportet / necesse est / opus est.* – **2 pont**
- b) *Flavonio flante* – **2 pont**
- c) *Fabri comparant partem sappineam vocatam.* – **2 pont**
- d) *Frons et fructus (a virtute) nutriuntur.* – **2 pont**

II. Tavaszi szünet

1. Az aláhúzott mondatok átírása – 9 pont

Ver erat; illa / Flora errabat; eam / illam / hanc / Floram conspexi, abibat. Insequor, (illa) fugit. Fortior (ego) fui, et dederat mihi Boreas (frater) ius omne rapinae.

2. Igaz / hamis

- a) V – **1 pont**
- b) V – **1 pont**
- c) F – **1 pont**
- d) F – **1 pont**
- e) V – **1 pont**

3. Szinonimák

- a) *clarissimus / candidissimus etc.* – **1 pont**
- b) *pastus / cibum etc.* – **1 pont**
- c) *felix / opulens etc.* – **1 pont**
- d) *tepscit / calet etc.* – **1 pont**

4. Latin mondat az időjárásról

2 pont jár, amennyiben nyelvtanilag és tartalmilag helyesen fogalmazott, és a feladatléíráshoz igazodva a tavaszi időjárásról írt.

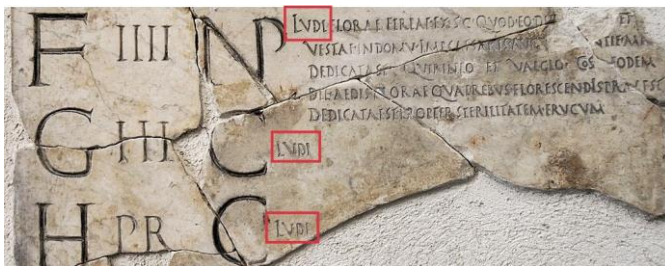
1 pont jár, amennyiben a megfogalmazásában szerepel valamilyen hiba (pl. rosszul egyeztetett, nem vett figyelembe egy vonzatot).

Például:

Sol lucet multo magis.

Tempestas clara et egregia est.

5. Floralia és a praenestei naptár

- a) A *ludi* = játékok szó az ünnepen zajló versenyjátékokat jelöli. – **1 pont**
- b) A képen a praenestei naptár, a *Fasti Praenestini* egy részlete látható. *Fasti* a címe Ovidius művének, amelyben a római naptár ünnepeiről és azok hagyományairól ír. – **2 pont**

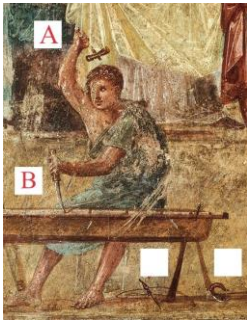
III. Másodállás

1. Hibák jelölése és javítása

1 pont jár, ha a hibás szót jelölte és helyes javítást adott meg. **0,5 pontot** adunk, ha a mondatban a hibás szót jelölte meg.

- a) In pictura Daedalus equum tradit reginae Creticae. *taurum / bovem – 1 pont*
b) Animal albam Daedalus creavit. *album – 1 pont*
c) Regina Pasiphaë inter feminas stat. *sedet – 1 pont*
d) Tignarius laborans senior est Daedalo. *iunior / minor – 1 pont*
e) Ex hoc coniugium Minotaurus natus erit. *coniugio – 1 pont*
f) Homines depicti sunt in Cretae. *in Creta – 1 pont*

2. a) A *tudes* (A) és a *scalprum* (B) jelölése a képen – 2 pont

b) Munka a műhelyasztalon. – 2 pont

2 pont jár, amennyiben nyelvtanilag és tartalmilag helyesen fogalmazott, és a feladatléíráshoz igazodva a jelölt képrészletből indult ki, legalább az egyik eszközt szerepeltetve.

1 pont jár, amennyiben a megfogalmazásában szerepel valamilyen hiba (pl. rosszul egyeztetett, nem vett figyelembe egy vonzatot).

Példák:

Tignarius iunior utitur tude et scalpro.

Faber materiam tude et scalpro dolat.

Pontszám

Feladat	
I/1.	36 pont
I/2.	8 pont
I/3.	8 pont
II/1.	9 pont
II/2.	5 pont
II/3.	4 pont
II/4.	2 pont
II/5. a) és b)	3 pont
III/1.	6 pont
III/2. a) és b)	4 pont
Összesen: 85 pont	